

MATI IN

GOSPODINJA

LETO 1929 — STEVILKA 15.

Spoštovanje pred otrokom

Prvi pogoj, da moreš svoje otroke dobro in pravilno vzgajati je, da imaš pravi pojmi o otroku. Mirno in tiho premisli sama s seboj, kaj je tvoj otrok prav za prav in kakšne naloge mora v življenju izvršiti.

Kaj je tvoj otrok? »Mlad človek« bo morebiti katera odgovorila, ki ne ve drugega odgovora. Pa to je odgovor, ki nam še nič ne pove. In vendar vemo prav dobro: otrok je božja stvar in sicer najodličnejša božja stvar. Več kot marmor in zlato; kajti to so mrtve stvari; več kot cvetlice in žito na polju, ker te samo žive; več kot živali, ker te nimajo pameti, ne prostosti, ne življenjske naloge, saj ne vedo, zakaj žive. Tvoj otrok pa stoji pred življenjskim poklicem. Notranje po duši in zunanje po telesu raste in se razvija, napreduje in postaja vedno zmogljivejši, da postane nekoč v življenju cel mož, cela žena. Tedaj bosta delala v svojem poklicu, v svojem stanu; pomagala bosta drugim, osrečevala svojo okolico, sodelovala v cerkvi in državi na onem mestu, ki si ga bosta z marljivostjo in delom prisvojila. — V tvojem otroku spi bodočnost. Z resnim in smotrnim delom si bo zagotovil večno bodočnost, ker je ustvarjen zanjo.

To je odgovor na vprašanje: kaj je tvoj otrok? in ta odgovor ti da vera; kajti nobena človeška znanost ne more tega vprašanja pravilno razložiti. — Premisli temeljito ta odgovor: tvoj otrok je od Boga in za Boga.

Ko si si prisvojila to resnico, potem pa jo skušaj izvajati tudi v živ-

ljenju. Potem moraš imeti pred otrokom tudi resnično spoštovanje. Nekaj velikega, nekaj skrivnostnega je otrok! Sama veš to in vera ti to pravi. Kjer pa vera preneha, tam zgine tudi spoštovanje do otroka; kjer pa to preneha, tam preneha tudi vzgoja. In posledica tega je podivjanost in sirovost; tu vodi človeška pot navzdol.

Pomisli moraš tudi to: tvoj otrok kakor je zdaj, je prav tak, kakor je bil nekdan mali Jezus v Nazaretu; to ni pobožnjaštvo, to je resnica. Jezus ni bil morebiti kak nališpan dečko, ki bi bil lepo nedeljsko suknjico nosil za vsak dan. Bil je preprost otrok iz ljudstva, z delavniško, tudi zakrpano obleko. Nič srebra in ziata in posebnih okraskov niso opazili sodobniki na njem, kakor jih tudi tovariši tvojega otroka ne vidijo na tvojem otroku. In rokodelski vajenec je bil in pozneje pomočnik, opasan z močnim predpasnikom, z žuljavimi rokami, morebiti še bolj kot današnji rokodelci, ker takrat še niso poznali strojev za vsako rokodelstvo drugačnih. »V vsem nam je bil enak, razen greha.« Zato je bil mnogo višji kot so naši otroci.

Toda tvoj otrok naj mu podoben postane: v njem naj raste z vsakim dnem ponos božjega otroka! Svoje življenje naj pravilno pojmuje, svojo življenjsko nalogo visoko ceni. V njem naj raste moč za vršitev dolžnosti, veselje za delo, moralna krepost, da bo vedno podobnejši božjemu Sinu.

Vse to si moraš razjasniti sama, večkrat, ne samo enkrat. To si moraš ponavljati prav pogosto, zlasti tedaj,

ko si v nedeljo pri službi božji, ko Boga za pravega duha v svoji družini, ko si v nedeljo pri službi božji, ko pristopaš k sv. zakramentom. To si moraš zapisati globoko in vedno globlje v dušo, da se naučiš svoj vzgojni poklic pravilno ceniti in da ti bo v resnici resen, svet in vzvišen.

Glej, starši, ki jim je otrok morebiti le igrača, ali pa breme, ki jih oropa udobnosti, miru, zabave, veselje in podobnega, taki starši nikoli niso pravilno odgovorili na vprašanje: kaj je otrok. Zato nikoli niso imeli spoštovanja do otroka in zdaj otroci nimajo spoštovanja do njih. Izgubili so smisel za svojo življenjsko nalogo in je niso vršili. Ali je čudno, če na njih grobu ne poteče nobena solza?

Oni starši pa, ki so spoznali svojo nalogo in so jo zvesto vršili, se v starosti ozirajo nazaj na svoje življenje, ki je sicer bogato truda in žrtev, a je bilo tudi bogato veselja in lepih sadov zveste vršitve dolžnosti.

Sadni sokovi.

V vsakem najskromnejšem gospodinjstvu je nujno potrebna kaka steklenica sadnega soka. Če ga že ne moremo pripraviti toliko, da bi ga lahko uživali bolj redno, vsaj toliko bi ga pa morali imeti, da bi z njim lahko postregli bolnikom in otrokom. Našim gospodinjam je najbolj znan in priljubljen sok iz malin — malinovec. Malokdo pa ve, da lahko pripravimo tudi iz raznega drugega sadja sok, ki je istako dober ali pa še celo boljši nego iz malin. Za sok je posebno primerne Ivanovo grozdjiče (ribez), borovnice in rdeče jagode. Prav izvrsten sok se naredi tudi iz višenj kislih jabolk in iz grozdja bolj kislih sort. Jako dober in zdravilen sok lahko naredimo iz limon ali citron, ki jih kupimo, kadar so najbolj poceni.

Vse sadne sokove, ki jih imamo tu v mislih, vkuhavamo s sladkorjem (ali tudi z medom) in jih

uživamo razredčene s studenčnico, sodavico ali s kako naravno mineralno vodo. Ravnanje pri napravi sadnih sokov je pri vseh sadnih plemenih v bistvu enako. Popolnoma zrelo in snažno (po možnosti oprano) sadje najprej zdrobimo (zmeljemo, ali pa zdrozgamo s tolkačem). Potem s pomočjo primerne stiskalnice iztisnemo iz drozge sok. Če ni dovolj čist, ga precedimo skozi ne pregost prt (kongresno blago). Takoj nato dodamo na vsak liter soka $\frac{3}{4}$ do 1 kg sladkorja. Z mešanjem pospešimo, da se sladkor hitreje raztopi. Šele potem, ko se je ves sladkor v soku raztopil, denemo sok kuhat v bolj plitvo pa široko položeno (emajlirano) posodo ali meden kotliček. Razgreva naj se počasi pri pohlevnem ognju; vre pa naj največ 5 minut. Med kuhanjem mešamo in posnemamo pene, ki se zbirajo na vrhu. Takoj vroč sok napolnimo v snežne, razgrete steklenice in jih še vroče trdno zamašimo z novimi prekuhanimi zamaški. Zamašene steklenice postavimo na suho mizo, kjer ni prepaha ter pognemo čeznje vlažen prt, zganjen v več gub. Ko se popolnoma ohladi, jih zakapamo s parafinom. Če ga nimamo, zadostuje tudi pečatni vosek. Izvrstno se steklenice zapro, ako zalijemo zamaške z mešanico iz vodnega stekla in salovca ali smucka, (to je bela moka, ki jo vsipavajo v novo obutev, da se laže obuje). Preden steklenice nalijemo z vročim sokom, jih moramo na štedilniku razgreti. Naliti jih ne smemo do vrha, ampak manjkati jih mora za tri prste. Steklenice s sadnim sokom shranjujemo v suhem in hladnem prostoru. Če je sok vroč nalit in dobro zamašen, ima neomejeno trpežnost. Pred pokvarjenjem ga varuje sladkor in pa zamašek, ki ne propušča zraka.

Včasih se pa vendarle primeri, da sok v kaki steklenici požene zamašek v zrak, ali pa da steklenica razpoči. Vzrok je prav enostaven.

Sok ni bil dovolj razgret (steriliziran) in so kipelne glivice ostale v njem žive. Ali pa so se pozneje raztrosile skozi zamašek ali kakorkoli. Te glivice se začno razmnoževati, povzročijo kipenje, pri katerem se dela ogljikova kislina, to je plin, ki se ga toliko nabere v steklenici, da jo razžene ali pa pahne iz nje zamašek. Tak sok je treba kmalu porabiti, ali pa še enkrat prekuhati in dobro zamašiti.

Pri napravi malinovca bi bilo še posebej omeniti, da smemo pustiti drozgo dva, tri dni v škafih, da začne kipeti, potem jo šele sprešamo. Med tem jo moramo pa večkrat premešati in imeti škafe pokrite z lesenimi pokrovi, ali pa vsaj s prti. Malinovec dobi zaradi tega lepo zagorelo-rdečo barvo in se rad včisti. Okus se malinovcu okrepi, ako dodamo soku, preden ga vkuhavamo, na vsak liter dva grama citronine kisline, ki jo dobimo v vsaki lekarni in drogeriji.

Nekatere gospodinje imajo navado, da malinovec šele mrzel nalivajo v steklenice, ki jih šele čez več dni zamaše. Kako nespametno je tako ravnanje, lahko vsakdo uvidi iz prej povedanega. Pri vseh drugih sadnih plemenih je treba drozgo takoj odtisniti, ker se kvari, ako dalj časa stoji na zraku.

Sedajle je doba malin, borovnic, jabolk in v kratkem bo prišlo na vrsto grozdje. Gospodinje, podvizajte se, da boste nakuhale čim več sadnega soka. Zlasti priporočamo v to svrho borovnice ali črne jagode, ki so poceni in dado jako zdravilen sok. Za shranjevanje sadnih sokov je dobra vsaka steklenica, da je le cela in čista. S.

Kuhinja.

Goveje meso v paradižnikovi omaki. Skuhaj pol kilograma govejega mesa kakor navadno v juhi z vsemi pridatki. Ko je meso kuhano, zreži ga na prst dolge kose in ga polij s paradižnikovo omako, katero si tako-le

vred na krožnik, okrog mesa pa naloži kuhane krompirjeve kosce, rezance, makarone ali polento.

pripravi: Deni v kozo eno žlico masti, dva srednje debela paradižnika, drobno zrezano čebulo, košček kruha in praži; ko se zmešča, zalij z zajemalko juhe in če imaš 1—2 žlici vina ter pusti, da vse skupaj vre četrt ure. To omako pretlači na zrezano, v kozo naloženo meso in ko meso v tej omaki nekaj minut vre, ga naloži s polivko

Marsikatera gospodinja ima prava rada juho od govejega mesa, tudi drugi domači imajo radi to juho, a govejega mesa pa ne marajo. Zato si pa lahko pomagaš po sledečih navodilih in pripraviš meso v drugačni obliki kakor sledi:

Goveje meso v čebulni omaki. Razgrej v kozi eno žlico masti in zarumeni v njej eno debelo drobno zrezano čebulo, prilij žličico kisa, premešaj in prideni pol kilograma govejega mesa, potresi čebulo z malo žlico moke in dobro premešaj, prilij 1—2 zajemalki juhe in pusti še 10 minut vreti. Meso zreži na kose, oblij z moko in obloži s krompirjevim pirejem ali tem enakim.

Meso v juhi s krompirjem. Kuhaj pol kilograma mesa od govejih prs v 1 litru vode. Ko že nekaj vre, mu prideni en srednje debel, na kosce zrezan korenček, korenino peteršilja in čez nekaj časa štiri olupljene in na debele kose zrezane krompirje. Osoli in kuhaj, da se meso in krompir skuha. Ko je kuhano, zreži meso na majhne kose, stresi krompir s korenjem in juho vred v skledo in na vrh pa naloži zrezano meso. Postavi kot samostojno jed na mizo.

Meso z zelenim stročjim ližolom. Kuhaj $\frac{1}{4}$ kg govejega ali koštrunovega mesa kakor navadno. Razgrej v kozi eno žlico masti, prideni košček čebule, ščep paprike in en debel paradižnik, nato prideni kuhano meso in ga duši nekaj minut. Posebej pa kuhaj v slani vodi majhen krožnik stroč-

jega fižola, pa ne premeško, da odcedi in prideni k mesu. Vse skupaj duši še nekaj minut in postavi na mizo.

Praktični migljaji.

Ako hočemo imeti eno ali drugo okno neprozorno in nimamo pri roki takozvanega mlečnega stekla, napravimo takole: Vzemimo nekoliko vaska ter ga v terpentinu raztopimo. Namažimo steklo enakomerno ter lahko potresimo z drobeci bate, ki se bodo na steklo prijeli. Tudi barvano steklo si na ta način lahko pripravimo, da pridenemo terpentinu nekoliko barve.

Suha zdravila, praške ali pilule marsikateri bolnik le težko zavžije. Male kroglice ali pilule lahko stisnemo v kruh in to damo bolniku, ki bo na ta način zdravilo gotovo povžil. Ako imamo pri roki oblate si tudi s tem lahko pomagamo, da prašek zavijemo v oblat, katerega smo prej zmočili.

Vsi strokovnjaki potrjujejo, da je vživanje sadja najboljšo čistilno sredstvo za ohranitev zdravih zob. Naravoslovci in raziskovalci soglasno potrjujejo, da je pri južnih narodih slabo zobovje jako redek pojav kar je popolnoma razumljivo, kajti baš na jugu se največ sadja povžije, h kateremu moramo tudi sočivje dodati. Narava je v sadežu nakopičila svežih življenskih sil, katere pridejo onemu v korist, ki to sadje uživa. Kdor se hoče o tem prepričati, naj zvečer predno gre spat použije eno, ali dve jejabolki ter naj pazi, kako vse drugačen se bo počutil zjutraj — od takozvanih slabih ust in neprijetnega duha skoraj nobene sledi. Zato naj bi matere pazile na to, da bi otroci predno ležejo, použili vsaj po eno jabolko.

Moli so velika nadloga v gospodinjstvu. Posebno na volnenem blagu napravijo veliko škodo, če se tam za-

rede. Mol ne prenese duha po terpentinu. Najlažje si stvar urediš tako, da takrat, ko obleko pospravljaš, navadno ob ponedeljkih, poškropiš v omaro nekoliko terpentina. Vendar pa moraš to ponavljati vsak teden. To je zelo malenkosten trud in ga opraviš mimogrede, dobiček pa je velik.

Prideni žlico kisa vodi, v kateri kuhaš meso. Tako si lahko brez skrbi, da bi bilo meso trdo.

Ako se na srebrnini pokažejo madeži, jih je najlažje odstraniti z vodo, v kateri se je kuhala krompir.

Tipke na orglah se najlepše in najlažje osnažijo s kreda, katero zmešamo z milnico.

Ako imaš na politirani mizi malino ali izpuščaje, položi na dotično mesto ne pretrdo pečeno čebulo. Ako to večkrat obnoviš, bo zdravljenje hitro napredovalo.

Ako imaš na politirani mizi madeže, katere je povzročila posoda z vodo, potresi s soljo, oškropi z vodo in čez nekaj časa dobro obriši. Ako še oribaš z mehkim, dobrim zamaškom, bo politura zopet nova.

Na likalniku se kaj rada pojavi rja. Namaži zarjavela mesta s surovim maslom in stolčeno soljo. Pusti tako par ur, nato pa obriši. Likalnik bo zopet gladek.

Dandanes ima že vsaka boljša kmetijska kuhinja kotliček za vodo. V tem se pa s časoma napravi kamen in ako ga hočemo odstraniti s kladivom ali nožem, kotliček lahko pokvarimo. Nalij poln kotel vode ter segrej, da bo skoraj vrelo. Nato pa vrzi v vodo veliko žlico boraksa ter pusti tako četrto ure. Kamen se bo raztopil in kotel bo zopet čist.

Važna vzgojna knjiga.

Mati vzgojiteljica. Vodilne misli krščanskega vzgojeslovja, III. izdaja, 1929. Založila uprava dekliškega lista Vigred, Ljubljana, Ljudski dom. Cena 16 Din. — Vzgojnih knjig, ki bi bile praktične, takoj porabne in res zmožne dati nasveta v vsakem slučaju vzgoje, takih vzgojnih knjig nam manjka. Dokaz zato je bila potreba, da je izšla »Mati vzgojiteljica« v tretji izdaji. Matere, vzgojiteljice, učiteljice, voditeljice vzgojnih organizacij so ji dale laskavo izpričevalo, da jim je bila doslej učiteljica in svetovalka v vseh vzgojnih vprašanjih in verna pomočnica pri vzgojnem delu. Prav taka želi ostati tudi v svoji tretji izdaji. Saj se je potrudila, da se v novi, predelani izdaji oziro na vse vzgojne trenutke sedanje vzgojne dobe. Kar je bilo težje umljivega je nova izdaja odstranila in nadomestila z lahko umljivimi odlomki iz del naših prvih prirovnikov. Devetero poglavij pa zdržema, drugo iz drugega spremlja otrokovo vzgojo od prvega dneva, ko je materino vzgojno delo samo nega telesa, pa preko prvih duševnih pojavov pristrčnega otroškega čebljanja in prvih zavednih stikov z zunanjim svetom ter preko vzgoje uma, čustev in volje, ter še preko nujnih stikov doma s šolo in še odraščajoči mladini in nje samovzgoji do vstopa v življenje. Posebne vrline te vzgojne knjige so: praktična vsebina, jasen, lahkoumljiv jezik in izredno nizka cena. Zato si jo lahko omisli vsaka slovenska žena, bodisi mati, ali ki bo šele postala, bodisi dekle, ker bo vsaka našla v nji bodisi za vzgojo ali samovzgojo koristnih nasvetov in navodil. Naravnost neobhodno je potrebno dekletom, ki obiskujejo gospodinjsko šolo ali gospodinjski tečaj, kjer se vzgojeslovje najuspešneje obravnava ob roki te knjige. Ker naklada ni velika, naj si jo zavodi, tečaji in posameznice takoj naroče.

V VS. KO HIŠO »DOMOLJUBA«!

10 tedenski kmetijsko-gospodinjski tečaji.

Kakor vsako leto bo priredila Slovenska orliška zveza tudi letošnjo jesen in zimo od 1. oktobra do božiča in od sv. Treh kraljev do 15. marca gospodinjske tečaje povsod, kjer je 16 za gospodinjsko izobrazbo navdušenih deklet in kjer so potrebni prostori na razpolago. Prosvetno društvo, Marijina družba, Dekliška zveza ali orliški krožek, ki hoče svojim članicam nuditi prepotrebne gospodinjske izobrazbe, naj se takoj obrne po informacije na Slovensko orliško zvezo v Ljubljani, Ljudski dom, ki rade volje pošlje natančnejša pojasnila.

Kako zdraviš revmatizem?

Prijazni gospod nam je poslal sledeče navodilo: Protin in revmatizem najlažje ozdraviš s sporišem (Eisenkraut). Ta plevel, ki raste ob njivah, sedaj cvete. Cvet je droben, modre barve, stebelce štirioglate, listi sporedni in narezani. Naber si te rastline ter si napravi zdravilo: 1. s tem, da rastlino razrežeš in vložiš v posodo žganja ali čistega špirta kakor n. pr. arnika, in postaviš za tri dni na sonce in zdravilo je narejeno; 2. da jo skuhaš v močen čaj in priliješ eno četrtino žganja ali špirta. S to tekočino namoči cunjico in drgni dalj časa bolni ud in hrbtnico. Čim starejša je bolezen, tem dalje je treba drgniti, če treba, tudi dva meseca.

Ali je Cerkev res nasprotnica kulture?

Preprosta Bavarska Karolina Gerhardinger je začetnica reda ubogih šolskih sester. V celem svojem življenju je pridobila nad 3000 deklet, ki so postale učiteljice in vzgajale otroke v 300 šolah, ki jih je sama ustanovila. Če le površno računamo, imajo tej redovnici se zahvaliti približno trije milijoni otrok za vzgojo. — To je samo en red; kako pa še drugi?!

Živali kot vremenski preroki.

Čebele, ose. Ako čebele in ose zgodaj zjutraj praše, to pomeni, da bo lepo vreme. Ako pa nikakor ne marajo vzleteti, ali pa ako samo parkrat lete okoli čebelnjaka, bo v kratkem dež, nevihta ali pa vsaj močan veter.

Muhe. Hišne muhe so pred nevihto ali dežjem nemirne in jih kar ni mogoče od človeka odpoditi. Tu-li zunanje muhe, takozvane zaletavke, prilete pred dežjem rade v sobe ter z močnim brnenjem naznanjajo svoj prihod.

Pajki. Pajek, ki bo pridno predel na svoji pajčevini, naznanja s tem lepo vreme. Pred dežjem pa delo ustavi ter počiva.

Brneljuni. Pred bližajočo se nevihto so ti posebno nadležni. To tudi lahko opazimo ako se potimo, ali ako se na prostem kopljemo.

Mravlje. Ako je lepo vreme, nosijo mravlje svoje bube na sonce in zrak. Kadar se pa bliža deževje, jih znosijo globoko v mravljišče, da jih tako obvarujejo pred mokroto.

Kobilice. Predno nastane nevihta, kobilice prenehajo z onim znanim vršenjem, katero prihaja od tod, ker si noge ribajo ob peroti.

Rujavi hrošči. Ako hrošči v času od konca aprila do konca junija dolgo v noč veselo okoli letajo, se ni treba bati dežja.

Žabe. Ako je žabe pri lepem vremenu mnogo slišati, se bo vreme še dolgo lepo držalo.

Krastače. Ta gnusna žival je izraziti ponočnjak ter prileze na dan šele po solnčnem zahodu. Ako pa jih vidimo čez dan, da so prilezle iz svojih vlažnih skrivališč, potem lahko z gotovostjo računamo, da bo v kratkem dež.

Netopir. Ako netopirji zvečer letajo visoko v zraku, je pričakovati trajno lepo vreme. Nasprotno pa, ako se zaletavajo po kotih, pomeni, da bo deževno.

Martinčki. Ako se martinčki vzpenjajo po grmovju in drevju, potem lahko z gotovostjo računamo, da bo naslednji dan lepo vreme. Ako pa se boječe plazijo med suhljadjo in v luknje, bo v kratkem nevihta.

Kače. Slepci in druge kače se ob lepem vremenu rade solnčijo ter se navadno hitro skrijejo, ako se jim bližamo. Ako pa leno polegajo, ali pa prihajajo na vrtove in gnojlišča, nevihta ni daleč.

Krt. Kadar krt zemljo visoko rije, bo v kratkem dež. Ta pojav je v zvezi s tem, ker se črvi pred bližnjim dežjem pomaknejo na površje zemlje. Ti pa so krtu glavna hrana.

Ribe. Ako ob lepem vremenu ribe plavajo visoko in tu pa tam skačejo iz vode, bo v najkrajšem času dež in nevihta. Ako skačejo ob deževju, to nič ne pomeni. Ob jezerih nastane pred dežjem močan duh po ribah.

Vrane. Ako vrane sedajo na vrhove drevja, bo lepo vreme. Ako pa nemirno letajo sem in tja ter močno krarajo, bo pa dež, po zimi sneg.

Lastavke. Kadar vidimo lastavke zelo visoko letati, kjer iščejo mrčes, ki se je visoko dvignil, bo lepo. Ako pa letajo zelo nizko in se skoraj pri poletu v vodo zaletе, bo deževno.

Golobje. Domači golob je dober vremenski znanilec. Kadar vzleti ven na polje ter se takoj zopet povrne, pričakujemo v najkrajšem času trajnega dežja.

Kokoši. Ako se kokoši nemirno valjajo po prahu, ali še pozno zvečer iščejo piče ter gredo pozneje k počitku kot navadno, pričakujemo dolgo slabo vreme.

Govedo. Nemirna žival na paši, ki mnogo okoli skače ali »bezlja«, kot pravijo v nekaterih krajih, je to znamenje, da bo kmalu nastopilo deževno vreme.

Mačke. Kadar se mačke posebno vztrajno in temeljito »umivajo« kot za kak zelo važen sprejem, ie deževno vreme blizu.

3. a. n. a. š. e. m. a. l. e.

Po svetu okrog.

(Slika k besedilu današnje pesmi je že v prejšnji otroški prilogi.)

(Dalje.)

»V deželi tam onkraj morjā
v brezkončnih pragozdovih
mladost sem svojo preživel
brez brig o krajih novih.

»Sadovi krušnih so dreves
tam z vej povsod viseli,
brezskrbno v vedni vedrosti
so dnevi mi hiteli.

»Pa najsi zadovoljstvo to
svobodo je polnilo,
sreč mi, nehvaležniku,
pokojno le ni bilo.

»Nedaleč farmer stanoval
je v dolu ob goščavi,
zvečer je poležaval rad
pod drevjem v mehki travi.

»Zaradi rose pa je mož
si škornje rad obuval,
z zavistjo sem opazoval,
da jih je skrbno čuval.

»Ej da bi take škornje imel, —
to bi se vam postavil!
Kje kdo še imenitnejši
bi v gozdu se pojavil?

»Tako sem dél in — žudno, kaj,
zares je verovati —
ob deblu videl sem nekoč
dva para škornjev stati.

»In jedva sem jih videl, že
pognal sem se z drevesa —
in prvi par brž na rokē,
a drugi na bedrésa.

»Vse opice so gledale
na mene z vej vesele.
Da hodil bi kot farmer že,
so misli mi hotele.

»A, joj, nerodni škornji so
in dlak so se sprijeli...
in taval sem, nikamor pa
z menoj niso hoteli...«

(Dalje.)

Švelčev Peter z Resa.

Švelčev Peter z Resja je bil stalni
gost na »vingerju« pri cerkvi med
službo božjo. Ne, da bi zamudil, saj
je šel pravi čas z doma, ko je skupaj
zvonilo, toda v cerkvi pri pridigi ga
župnik ni nikoli videl.

Neke nedelje zjutraj je rekel župnik, ko si je deval štolo za k pridigi:
»Gospod kaplan, nič ni pomagalo, da
sem že dvakrat s prižnice opominjal
in vabil, naj pridejo vsi oni, ki zunaj
cerkve zid podpirajo, vendar v cerkev.
Pojdite danes med pridigo vi
okoli cerkve in pošljite ljudi v cerkev;
saj je vendar dovolj prostora
notri.«

Kaplan je storil, kakor mu je župnik rekel. Ko so ga fantje od daleč videli, so se delali, kakor da se niso za ves čas božje službe nastanili na cerkvenem obzidju: zdrsnili so počasi raz zid in so napravili par korakov proti cerkvenim vratom. Izgledalo je, kakor da hoče vsak posameznik reči: »Sem mislil, da se bo tudi tukaj slišala pridiga, pa moram že notri iti.«

Samo eden je ostal kakor primrznjen na zidu in je delal tak obraz, da bi bil kmalu kos prenehal s svojo prelepo popevko gori na lipi. In ta je bil Švelčev Peter. Kaplan ga je prijazno nagovoril in mu rekel, naj vendar napravi še tistih par korakov v cerkev. Peter pa mu je odvrnil: »Ne, rajši zunaj poslušam.« Nato je kaplan šel in si je mislil: »Morebiti se bo še spametoval, ali ga bo pa Bog ob svojem času sam prijel za ušesa.«

In res ga je prav kmalu prijel Bog za ušesa. Peter je dobil špansko in je umrl. Ko je prišel na oni svet, je potrkal na nebeška vrata. »Kdo je?« se

je oglasil sv. Peter. »Jaz, Švelčev Peter z Resa.« »Kaj pa hočeš?« »V nebesa; kaj neki drugega.« »To se mi pa čudno zdi. Saj si doslej vedno sveste reči rajši zunaj poslušal. Kakor tam, tako tukaj! Si boš moral že zunaj na prizidku prostor izbrati!«

Take odločitve pa Peter ni pričeval. Tako se je prestrašil, da je izpred nebeških vrat znak padel in padal vedno globlje in globlje. »Gotovo gre zdaj proti peklu,« si je spotoma mislil.

Naenkrat — se je prebudil, ves znojen v svoji postelji. Hvala Bogu, bile so samo sanje, pa zdravilne sanje.

Ko je prihodnjo nedeljo šel kaplan okoli cerkve, ni bilo Švelčevega Petra na zidu. Kaplan je postrani pogledal pri odprtih vratih v cerkev in je videl Petra, kako zbrano poslušal pridigo. Celo njegov obraz je bil ves drugačen, kakor prejšnjo nedeljo.

Kaplan je bil vesel. Seveda pa ni vedel, da ga je sam sv. Peter spreobrn timer. Pa tudi Peter ni vedel, da je kaplan vsak dan molil za »bogaboječega« poslušalca pridige zunaj cerkve...

Zakaj imajo mušnice belo-pikaste klobučke?

V starih starih časih, takrat ko je Bog svet ustvaril, gobe niso imele klobukov. Vselej, kadar so tekale po gozdu in je deževalo, so bile mokre do kože, ali pa še naprej. Doma pa seveda niso hotele ostati zlasti še, ker jim je dobra gobova mama pravila, da je majski dež posebno koristen za lepo rast. Rastle bi pa vse te male gobice tako rade.

Nekoč pa je tako močno in tako dolgo deževalo, da so vse gobice zbolele (ljudje bi rekli: segnile). Takrat pa je gobova mati sklenila, da preskrbi vsem svojim otrokom pokrivala, dovolj velika, da se bo dežnica po njih odtekala, kakor po strehi. To je bilo dela in pripravljanja, da je dobila vsaka

gobica klobuček, ki ji je tudi dobro stal! — Le pojdite jih gledat v gozd! Toliko različnih gob raste tam, a vsaka ima klobuček, ki samo nji dobro stoji.

Vse male gobice so se silno razveselile novih klobučkov in so samega veselja cepetale okoli mame. — Le mala mušnica, ki je dobila čisto nov in popolnoma bel klobuček, ž njim ni bila zadovoljna. Prav sitno in černo se je držala in trmasto stala daleč stran od vesele družinice. Strupeno nevoščljiva je razmišljala, kje naj dobi kak lepši in boljši klobuček. Ker je bila že od nekdanj grd potep, se je skrivaj zmuznila in odšla svoja pota po gozdu.

Naenkrat se je spomnila na malega palčka Mazača, ki je bil po poklicu slikar, in je imel vsako pomlad in vsako jesen prebarvati vse listje na drevesih. Ta ji bo pomagal! Izbrala si bo za svoj klobuček najlepšo barvo. Zato pa kar k njemu!

Nihče se ni oglasil, ko je potrkala na malo Mazačevo kočico. Torej ga ni doma. Pa kaj zato! Saj stoji cela vrsta loncev z barvo tam-le na klopici. Toda kaj naj izbere? V vsak lonec pogleda, a ko vtakne nos v lonec z rdečo barvo, se ji kar samo zasmeje. »To in nobeno drugo!« Hitro potlači klobuček v ta lonec in ga potegne zopet ven — vsega rdečega. Vesela si ga povezne na glavo in hajdi domov. To jo bodo gledali!

Vsi so že čakali nanjo, da gredo na izprehod. Bratci in sestrice so jo občudovali, mamica pa je molčala, kakor da je ne vidi. In so šli!

Vsi veseli in razigrani niso niti opazili, da se zbirajo oblaki in preti nevihta. Šele prve kaplje so jih zdramile, da so tekli proti domu.

Mala mušnica je bila sicer med prvimi, toda kamor je padla deževna kapljica na njen klobuček, tam je bila bela pika. In od tedaj imajo njeni otroci in otrok otroci — rdeče, belo pikaste klobučke.

Ako te boli vrat, zmešaj del boraksa z dvema deli medu ter to jemlji po dve žlici na uro.